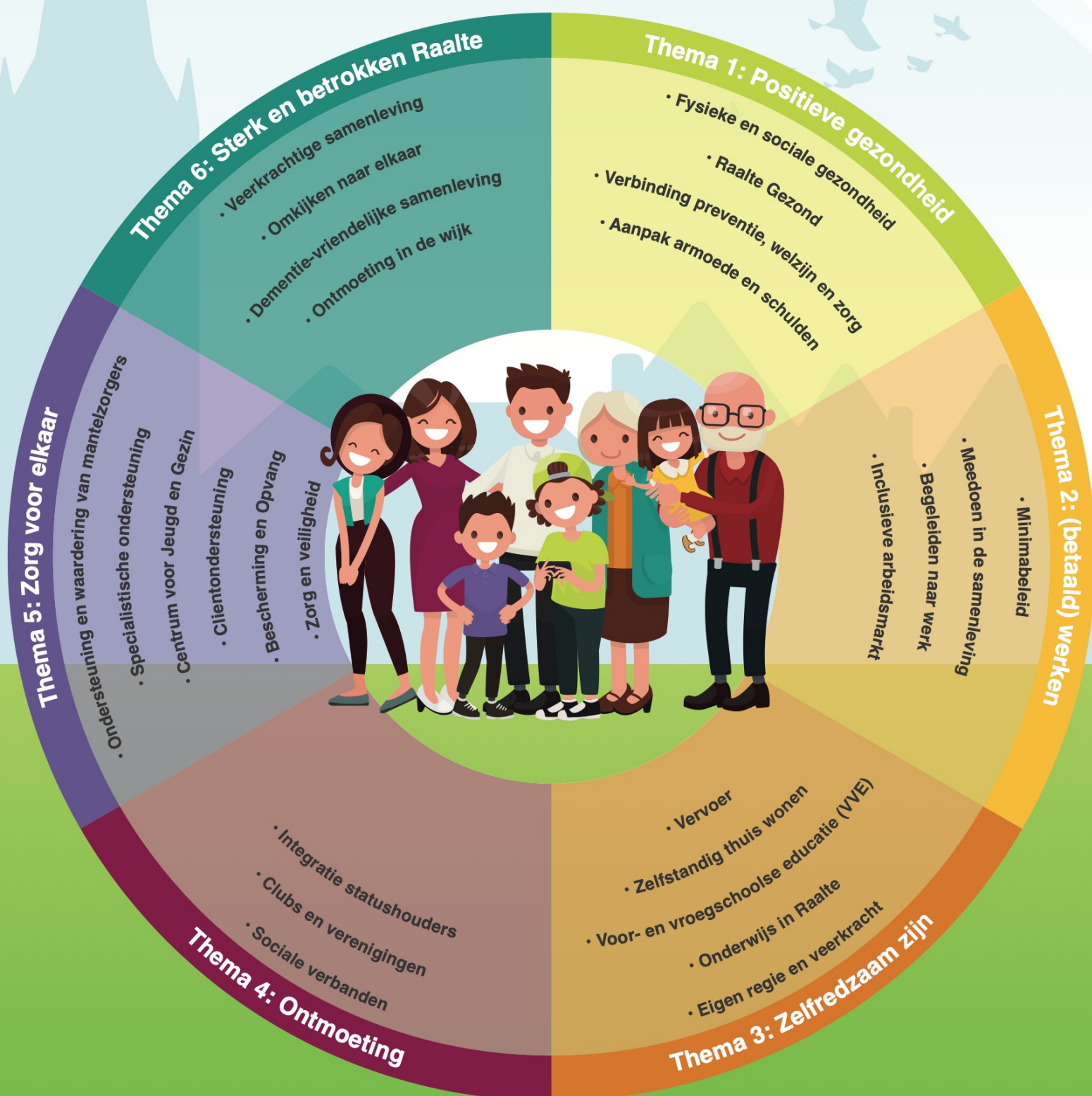

Het sociaal domein

Inwoners die zich niet zelfstandig kunnen redden kunnen bij de gemeente terecht voor ondersteuning. Het gaat dan om vragen op het gebied van gezondheid, welzijn, (jeugd)zorg, werk en inkomen. Deze vragen hebben vaak raakvlakken met onderwijs, minimabeleid, schuldhulpverlening en sport. In dit beleidsplan beschrijven we op welke manier we vormgeven aan deze ondersteuning.

Beleidsplan sociaal domein

Gemeente Raalte - 2020-2024

Beleidsplan sociaal domein

We helpen inwoners wanneer zij zorg of ondersteuning nodig hebben. Op die momenten bieden we hen laagdrempelige ondersteuning, kopen we zorg in en bieden we gespecialiseerde hulp waar nodig. We zetten ons in om specialistische ondersteuning te voorkomen door preventieve maatregelen. En we doen dat niet alleen, maar samen met inwoners en partners. Het wettelijk kader sociaal domein bestaat onder andere uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet Publieke Gezondheid (Wpg).

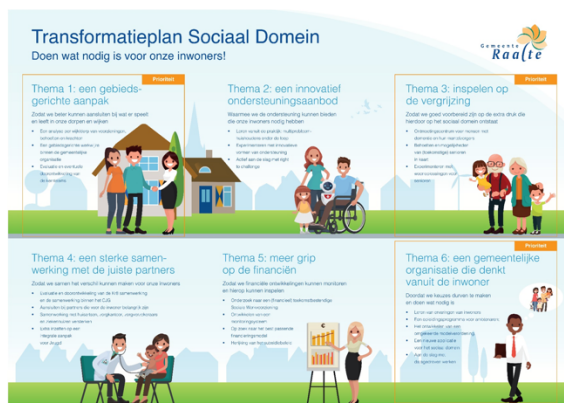
Dit beleidsplan beschrijft wat we in de komende vier jaren willen bereiken en wat we daarvoor doen. Dit plan is nauw verbonden met de ambities die we in het transformatieplan 'Doen wat nodig is voor onze inwoners' hebben vastgelegd.

Leeswijzer

Na deze inleiding staan we kort stil bij het sociaal domein en de ondersteuning die in Raalte wordt geboden. Van daaruit beschrijven we onze visie en dat wat we willen bereiken. We sluiten af de wijze waarop we de effecten van onze inspanningen volgen.

Raalte Gezond

Transformatieplan sociaal domein

Het sociaal domein

Inwoners die zich niet zelfstandig kunnen redden kunnen bij de gemeente terecht voor ondersteuning. Het gaat dan om vragen op het gebied van gezondheid, welzijn, (jeugd)zorg, werk en inkomen. Deze vragen hebben vaak raakvlakken met onderwijs, minimabeleid, schuldhulpverlening en sport. In dit beleidsplan beschrijven we op welke manier we vormgeven aan deze ondersteuning.

Ondersteuning in Raalte

Het beroep dat inwoners van Raalte doen op de gemeente is relatief gezien laag. Van onze inwoners maakt gemiddeld 16,2% gebruik van één of meer voorzieningen in het sociaal domein. Landelijk ligt dit gemiddelde op 18,6%. Medio 2019 hebben we het gebruik van voorzieningen geanalyseerd. Dit heeft bijgedragen aan de totstandkoming van ons transformatieplan en dit beleidsplan.

Onze manier van werken binnen het sociaal domein

Als gemeente werken we samen met de samenleving aan een zelfredzame, sterke en veerkrachtige gemeenschap waarbij inwoners, indien nodig, tijdig en de juiste ondersteuning krijgen op het gebied van werk, inkomen, zorg, opvoeden en opgroeien.

Wat willen we bereiken?

Dat inwoners de ondersteuning ontvangen die zij nodig hebben. De vragen, behoeften, mogelijkheden en initiatieven van onze inwoners nemen we als basis. We zetten in op het versterken van veerkracht, op het voorkomen van problemen en op het verkorten van ondersteuning via preventie en vroegsignalering. We spreken inwoners aan op wat zij alleen of samen met hun omgeving kunnen organiseren. In het bieden van ondersteuning handelen we snel en effectief: we bieden de ondersteuning die iemand nodig heeft en niet zelf kan organiseren.

Doen wat nodig is voor onze inwoners!

Inleiding

De afgelopen jaren is er veel gebeurd binnen het sociaal domein en is er sprake geweest van een forse stelselwijziging. Gemeenten kregen er per 2015 nieuwe en extra taken bij, gericht op maatschappelijke ondersteuning, jeugd en participatie. Naar aanleiding daarvan is er de afgelopen jaren in onze gemeente veel gebeurd en zijn we anders gaan werken binnen het sociaal domein.

In deze beleidsnota leggen wij de inhoudelijke uitgangspunten voor het sociaal domein vast voor de periode tot en met 2024. Deze beleidsnota is een kapstok en toetsingskader voor alle uitvoeringsplannen, verordeningen, projecten en activiteiten binnen het sociaal domein. Het bouwt voort op de thema's en uitgangspunten van de afgelopen jaren. Met deze beleidsnota voldoen wij tevens aan wettelijke eis om periodiek een beleidsplan te schrijven waarin wordt toegelicht hoe we als gemeente de samenhang binnen het sociaal domein borgen.

Missie

Als gemeente Raalte werken we met de samenleving aan een zelfredzame en sterke gemeenschap, waarbij inwoners - indien nodig - tijdig de juiste ondersteuning krijgen op het gebied van werk, inkomen, zorg, opvoeden en opgroeien. We gaan daarbij uit van de vragen, behoeften, mogelijkheden en initiatieven van onze inwoners. We zetten waar mogelijk in op het voorkomen en/of verkorten van problemen via preventie en vroegsignalering. We kijken wat inwoners in eerste instantie nog zelf kunnen doen of kunnen organiseren binnen hun eigen omgeving. Is er tijdelijk of langdurig professionele ondersteuning nodig, dan is deze beschikbaar en handelen we snel en effectief: we bieden de ondersteuning die iemand nodig heeft.

Onze uitgangspunten

We investeren in de transformatie in het sociaal domein. We doen dit omdat we denken dat het anders kan en omdat we denken dat we onze inwoners nog beter passende ondersteuning kunnen bieden. In aanloop naar het Transformatieplan heeft de gemeenteraad op 11 juli 2019 de volgende uitgangspunten en randvoorwaarde vastgesteld voor de transformatie in het sociaal domein:

Onze uitgangspunten voor de transformatie sociaal domein

Gemeente Raalte

1 Het perspectief van de inwoner is ons uitgangspunt
Dit betekent dat we redeneren vanuit de vraag van de inwoner, niet ons aanbod.

2 We zorgen voor een vast en vertrouwd aanspreekpunt per inwoner
Dit betekent dat de inwoner zelf kiest bij wie dit is, binnen of buiten de gemeente.

3 We doen wat nodig is, ook als we daarvoor buiten de gebaande paden moeten treden.
Dit betekent dat we de ruimte die de wet ons biedt benutten.

Randvoorwaarde
€ We voeren de taken in het sociaal domein budgetneutraal uit. Dit betekent dat onze inkomsten en uitgaven over de breedte van het sociaal domein in balans zijn.

Deze uitgangspunten vormen de basis voor de manier waarop we in het sociaal domein willen werken. Daarmee vormen ze ook de basis voor dit beleidskader. Andersom geeft dit beleidskader ook meer kleur aan de uitgangspunten, waardoor onze focus en richting verder wordt versterkt.

1. Het perspectief van de inwoner is ons uitgangspunt

Dit betekent dat we:

- redeneren vanuit de vraag van de inwoner, niet vanuit ons aanbod; we organiseren (preventieve) activiteiten en ondersteuning op basis van signalen van inwoners (direct of vanuit signalen van professionals en onderzoek) en niet op basis van een aanbod van individuele organisaties. We werken samen, schalen tijdig op en af om het beoogde resultaat met de meest laagdrempelige ondersteuning te bereiken, zo veel mogelijk in de directe omgeving van de inwoner. De eigen kracht en zelfredzaamheid van de inwoner is hierbij het uitgangspunt, waarbij we oog hebben voor de inwoners voor wie dit minder vanzelfsprekend is.
- samen met onze inwoners werken aan de beoogde verandering; Het resultaat dat de inwoner wil behalen is leidend. Inwoners worden ondersteund bij de hulpvraag die zij gesteld hebben om mee te kunnen (blijven) doen aan de samenleving, we doen niet meer of minder dan zij gevraagd hebben.
- onze inwoners betrekken om met hun ervaringen de ondersteuning en het beleid te verbeteren. Door middel van cliëntervaringsonderzoeken, klantreizen en directe feedback van inwoners willen we continu leren en onze dienstverlening verbeteren.

2. We zorgen voor vaste en vertrouwde aanspreekpunten per inwoner.

Dit betekent dat we:

- de inwoner zelf laten kiezen wie zijn of haar aanspreekpunt is/aanspreekpunten zijn binnen of buiten de gemeente; we zorgen ervoor dat het niet uitmaakt bij welke maatschappelijke partner een inwoner aanklopt. De inwoner wordt op dezelfde manier en met dezelfde uitgangspunten ondersteund.
- inwoners serieus nemen en dat zij dat ook voelen; we doen het samen met de inwoner. We nemen niet over en nemen geen beslissingen voor de inwoner (uitgezonderd veiligheid).
- onze inwoners zoveel mogelijk zelf de regie laten hebben over hun ondersteuningsproces. Dat wat inwoners zelf kunnen regelen, laten we hen ook zelf doen. Professionals staan naast de inwoner en ondersteunen de inwoner alleen daar waar nodig.
- Zorgen voor duidelijke en begrijpelijke informatievoorziening voor al onze inwoners, waarbij we extra aandacht hebben voor speciale doelgroepen zoals laaggeletterden en statushouders.

3. We doen wat nodig is, ook als we daarvoor buiten de gebaande paden moeten treden.

Dit betekent dat we:

- de ruimte die de wet ons geeft volop benutten; we werken slim en voordelig; niet het aanbod maar de oplossing moet leidend zijn, dat betekent dat we bekijken op welke manier creatieve oplossingen binnen de wet uitgevoerd kunnen worden.
- samenwerken. Van huisarts, zorgkantoor tot zorgaanbieder en vrijwilliger. We kennen elkaar en versterken elkaar waar nodig.
- werken aan een eenvoudig systeem met minder bureaucratie; we organiseren het op zo'n manier dat inwoners niet meer formulieren moeten invullen dan noodzakelijk is en hun verhaal zo min mogelijk opnieuw hoeven te vertellen.
- werken aan maatwerk en flexibiliteit binnen de eigen gemeentelijke organisatie, de landelijke wetten en de uitvoerende instanties. We zorgen ervoor dat onze professionals de competenties hebben om te kunnen werken buiten de gebaande paden.
- Ruimte bieden voor innovatieve en vernieuwende vormen van ondersteuning, van bestaande en nieuwe zorgaanbieders of inwonersinitiatieven.

Deze drie uitgangspunten zijn verwerkt in zes thema's waarin de leefwereld van onze inwoners centraal staat. Op deze onderdelen bieden wij als gemeente, samen met onze maatschappelijke partners, de

ondersteuning die nodig is. Wat we precies doen wordt in beleidskader uitgewerkt. De zes centrale thema's uit de leefwereld van onze inwoners zijn:

- positieve gezondheid
- (betaald) werken
- zelfredzaam zijn
- elkaar ontmoeten
- zorg voor elkaar
- sterk en betrokken Raalte

Tot slot

Dit beleidskader komt op een sleutelmoment. Er is samen met inwoners en professionals veel in gang gezet. Als gemeente kunnen we de beoogde verandering binnen het sociaal domein niet alleen realiseren. Dit doen we samen met onze inwoners, de professionals bij onze partners en de vele vrijwilligers. Er is een gezamenlijke inspanning nodig om verder te komen. Het is dan ook essentieel dat de uitgangspunten binnen dit beleidskader breed gedragen worden. Daarom hebben we bij het opstellen van dit beleidskader de Wmo raad en de Adviesraad Werk&Inkomen, onze maatschappelijke partners en de gemeenteraad betrokken. Een beleidskader waarin we onze inwoner centraal zetten en dat richting geeft voor de toekomst.

Wat doen we?

Thema 1: Positieve gezondheid

Gezondheid is een breed begrip en gaat niet alleen over fysieke gezondheid, maar onder meer over veerkracht, mentale gezondheid, kwaliteit van leven en zin kunnen geven aan je leven. Gezondheid wordt niet alleen bepaald door leefstijl of gedrag, zoals voeding, roken en bewegen, maar ook door de fysieke en sociale omgeving waarin mensen zich bevinden. Raalte Gezond is het programma van gemeente en partners waarin alle activiteiten samenkomen die bijdragen aan fitte, gezonde en veerkrachtige inwoners, van jong tot oud. Als gevolg van de decentralisaties vinden professionals vanuit preventie, zorg en welzijn elkaar (steeds meer) en werken zij samen. Er komen ook verbindingen tot stand met ander beleidsterreinen zoals werk & inkomen, onderwijs, sport, veiligheid, wonen en ruimtelijk ordening.

Aanpak armoede en schulden

Schulden vormen een groeiend probleem in onze samenleving. In 2018 had 32% van de Nederlandse huishoudens met één of meer betalingsachterstanden te maken volgens het NIBUD. Schulden zijn niet alleen problematisch voor de betreffende inwoners, maar ook voor hun omgeving, voor de schuldeisers en voor de maatschappij als geheel. Mensen met problematische schulden ervaren stress en participeren minder. Werkgevers hebben verlies aan productiviteit bij werknemers met schulden en maken kosten voor het administratief verwerken van loonbeslagen. En ook de kosten voor gemeenten lopen op door de schuldenproblematiek. Sinds de invoering van de Wet op de gemeentelijke Schulddienstverlening in 2012, zien wij ook in Raalte een toename in de uitgaven op schulddienstverlening.

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de ondersteuning van inwoners met schulden. Dit is vastgelegd in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). De schulddienstverlening in Raalte functioneert in de basis goed. Zo is de samenwerking in de keten de afgelopen jaren sterk verbeterd, weten inwoners steeds beter de weg te vinden naar ondersteuning, en kan er door de intake bij de gemeente ook beter begeleiding worden ingezet op de achterliggende problematiek.

We leggen bij de aanpak van armoede en schulden de focus meer op regie vanuit de gemeente, een grotere inzet op preventie en vroegsignalering, op het behoud van het aanwezig netwerk en op het verbeteren van de nazorg.

De doelen en ambities die we als gemeente Raalte hebben op het gebied van schuldhulpverlening staan nader uitgewerkt in het Beleidsplan Schulddienstverlening 2020 - 2023.

Thema 2: (betaald) werken

Meedoen in de samenleving, waar mogelijk via betaald werk, kan bijdragen aan sociale contacten, (financiële) zelfstandigheid, zingeving en gebruik van talenten. Niet voor iedereen is dat zomaar mogelijk. We weten dat mensen met een beperking of andere gezondheidsklachten, een bepaalde leeftijd of culturele achtergrond, moeite kunnen hebben om een baan te vinden. We willen arbeidsparticipatie en een inclusieve arbeidsmarkt versterken. De samenwerking op dit thema moet leiden tot mogelijkheden voor inwoners om mee te doen in de samenleving, waar dat kan via betaald werk of een leerwerktraject.

Minimabeleid

In de gemeente Raalte leeft - vergeleken met landelijke cijfers en gemeente van vergelijkbare omvang - een relatief laag percentage inwoners met een minimuminkomen. Hoewel de cijfers in vergelijking met andere gemeentes in Nederland laag zijn, waren er in 2018 binnen de gemeente Raalte 1.200 huishoudens

met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. In die 1.200 huishoudens leven bijna 400 kinderen. Ons minimabeleid is erop gericht om inwoners met een laag inkomen én inwoners met problematische schulden, in staat te stellen om deel te kunnen nemen aan de maatschappij. Ondanks hun beperkte financiële middelen. De voorzieningen die we beschikbaar stellen zijn - in vergelijking met dat wat andere gemeenten doen - ruimhartig. Dat past bij de sociale gemeente die we willen zijn. De komende periode laten we deze regelingen in de basis bestaan. We zetten de beschikbare middelen zo effectief mogelijk in.

We hebben specifieke aandacht voor kinderen in armoede. Zij krijgen prioriteit, want zij zijn onze toekomst. We stellen per kind een budget voor meedoen beschikbaar. Door kinderen al jong financieel bewust te maken, wordt de basis gelegd voor financiële zelfredzaamheid als ze volwassen zijn. Ook op scholen is hier aandacht voor.

We zorgen ervoor dat inwoners met beperkte financiële middelen, de mogelijkheid krijgen om te sporten, een keer een dagje uit te gaan of bijvoorbeeld mee te doen aan muzieklessen. Hierin staat keuzevrijheid centraal. Daarnaast zijn in de gemeente Raalte veel vrijwilligers en organisaties actief om inwoners met een laag inkomen te ondersteunen. De inwoners die het echt nodig hebben maken gebruik van de bestaande voorzieningen. We vereenvoudigen het aanvraagproces en besteden het beschikbare budget zo effectief mogelijk.

De doelen en ambities die we als gemeente Raalte hebben op het gebied van minimabeleid staan nader uitgewerkt in het minimabeleidsplan 'Iedereen in Raalte doet mee! 2019-2023'.

Begeleiden naar werk:

Bij participatie gaat het ook om werken met plezier en werken binnen een passende baan. We ondersteunen inwoners om dit te bereiken. Dit begint al op school. Zo stimuleren we jongeren om hun school af te maken, hun diploma te halen en bieden we ondersteuning aan laaggeletterden. Ook zoeken we meer verbinding tussen jeugdhulp en onderwijs. We verwachten dat dit bijdraagt aan betere kansen op de arbeidsmarkt en daarmee aan zelfredzaamheid.

Het grootste deel van onze inwoners vindt op eigen kracht een passende baan. Maar er is ook een deel voor wie dit, vanwege verschillende omstandigheden, minder makkelijk gaat. Waar inwoners zelf niet in staat blijken om een (betaalde) baan te vinden, bieden we ondersteuning en zoeken we samen naar de best passende mogelijkheden. Voor inwoners die het tijdelijk of langere tijd niet lukt om regulier werk te vinden of behouden, organiseren we aangepast werk. We voeren regie op de trajecten en zorgen ervoor dat iedereen naar vermogen mee kan doen. Dit doen we onder andere door begeleiding via Stichting Werk Raalte. Inwoners met een arbeidsbeperking kunnen via detachering of een beschutte werkplek aan de slag.

Zijn inwoners door omstandigheden tijdelijk of blijvend niet in staat om in hun eigen inkomen te voorzien, dan ontvangen zij een uitkering. In 2019 ging dat om 1,75% van onze inwoners (landelijk lag het percentage op 4,0%). Van hen verwachten wij wel een tegenprestatie. Dit kan in de vorm van vrijwilligerswerk, maar ook mantelzorg kan in veel gevallen aangemerkt worden als tegenprestatie. Het doen van vrijwilligerswerk of een andere vorm van participatie is ook een middel om sociale armoede tegen te gaan en aangesloten te blijven bij de maatschappij. Zo wordt het welzijn van inwoners vergroot.

Thema 3: Zelfredzaam zijn

Zelfredzaamheid of 'eigen regie' gaat over het vermogen om dagelijkse activiteiten zelfstandig te kunnen doen. Denk hierbij aan onderwijs, dag invulling, langer zelfstandig thuiswonen of onderlinge relaties onderhouden. We doen in Raalte een beroep op de (zelf)redzaamheid en sociale omgeving van mensen. Voor die kwetsbare mensen die daartoe niet in staat zijn, zorgt de gemeente voor professionele ondersteuning. We willen dat alle inwoners van de gemeente Raalte kunnen meedoen in onze samenleving en veerkracht hebben bij tegenslag.

Onderwijs in Raalte

De inzet op school moet aansluiten bij wat er thuis gebeurt. Raalte zet in op afstemming tussen onderwijs, jeugdhulp, gezondheidszorg en werk en inkomen. Het motto is één huishouden, één plan, één aanpak, ook op (voor)school.

Jongeren moeten hun talenten kunnen ontwikkelen in Raalte. Het is daarom van belang dat zij naar school gaan en daar een startkwalificatie behalen. Het gezamenlijk doel van het Centrum voor Jeugd en Gezin

(CJG), leerplicht en de scholen in Raalte is het vroegtijdig signaleren van problemen die een doorgaande schoolloopbaan in de weg kunnen staan. Door vroeg te signaleren en direct passend te ondersteunen voorkomen we de jongeren uitvallen en thuis komen te zitten.

Een belangrijke ambitie in Raalte met betrekking tot het onderwijs is de samenhang in de ondersteunings- en hulpstructuur voor jeugd en gezinnen. De inzet is het nog beter bundelen van de krachten van onderwijs, jeugdgezondheidszorg en jeugdhulp. School is een belangrijke vindplaats. Goede samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt voortgezet, zodat de toegang tot jeugdhulp ook vanuit school vloeiend verloopt. Elkaar kennen en werken vanuit de vraag van kinderen en ouders zijn belangrijke principes. Plannen worden gemaakt mét kinderen en ouders. We praten niet óver hen.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Voor de peuters en kleuters in Raalte wordt er peuterwerk, voorschoolse educatie en vroegschoolse educatie georganiseerd. De toegang voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE) verloopt in Raalte via het consultatiebureau.

Voorschoolse educatie is bedoeld voor peuters van 2,5 tot 4 jaar met (een risico op) een onderwijsachterstand. In de meeste gevallen gaat het om achterstanden in de taalontwikkeling. Door voorschoolse educatie verbeteren de startcondities van peuters bij hun entree in het basisonderwijs. De vroegschoolse educatie is voor kinderen uit groep 1 en 2 van de basisschool. De basisschool is verantwoordelijk voor de vroegschoolse educatie.

Het is onze ambitie al onze kinderen met risico op een achterstand een voor- en vroegschoolse educatieplek te bieden. We vinden het belangrijk deze plekken in de eigen omgeving te organiseren. Dat vraagt om een passend en gespreid aanbod binnen de gemeente.

We zetten in op het bevorderen van de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie, ook in relatie tot de doorgaande leerlijn tussen kinderopvang en onderwijs. Dit stemmen we af met onze partners zowel binnen de kinderopvang als met het onderwijs in Raalte.

Zelfstandig thuis wonen:

De ondersteuning binnen het sociaal domein verandert in snel tempo. Het streven is om ondersteuning (denk bijvoorbeeld aan de GGZ) zoveel mogelijk in de eigen vertrouwde omgeving te ontvangen: thuis.

Daarnaast worden onze inwoners steeds ouder. De prognoses zijn op dit moment dat het aantal 65+-ers de komende 20 jaar met ongeveer 47% stijgt en het aantal 75+-ers de komende 10 jaar zelfs met 54%. Daar komt bovenop dat ouderen een langere levensverwachting hebben, dus langer oud zijn.

Als gemeente ondersteunen we onze inwoners zo goed mogelijk om zelfstandig thuis te wonen. De ambities zoals verwoord in het actieplan 'Zelfstandig thuis wonen' zijn de volgende:

1. Wonen en de woonomgeving

We zetten in op zowel om de beschikbaarheid en geschiktheid van woningen als de toegankelijkheid van de directe woonomgeving.

2. Meedoen

Dit thema gaat over contact in de buurt, het tegengaan van eenzaamheid, erbij horen, actief deelnemen aan de samenleving en het gevoel hebben dat je op anderen kunt terugvallen als het nodig is.

3. Zelfredzaam

Of iemand zichzelf kan redden, heeft onder andere te maken met iemands gezondheidssituatie, financiële mogelijkheden en competenties en vaardigheden om zaken zelf te regelen. Maar dit betekent ook dat iemand in staat is om het te herkennen als het niet goed gaat, hulp vraagt of maatregelen neemt.

4. Ondersteuning

Dit betreft de combinatie van professionele en informele ondersteuning. Met informele ondersteuning bedoelen we hulp en steun uit het sociaal netwerk zoals van familie, vrienden, bekenden, buren en de ondersteuning door vrijwilligers.

Vervoer

In 2019 maakten ruim 2.000 inwoners van onze gemeente gebruik van voorzieningen op het gebied van de Wmo. De voorzieningen waar het meest gebruik van wordt gemaakt zijn hulp bij het huishouden en vervoersvoorzieningen. Georganiseerd vervoer ondersteunt inwoners in hun mobiliteit en versterkt daarmee hun meedoen in de maatschappij, hun zelfredzaamheid en het langer thuis kunnen blijven wonen.

De ambitie is om het lokale vervoer zodanig te organiseren dat inwoners zich zo veel mogelijk zelfstandig kunnen verplaatsen. Daartoe worden alle vervoersvormen (openbaar vervoer, collectief vervoer en individueel vervoer) in samenhang beschouwd.

We ontwikkelen in Raalte een visie op vervoer vanuit het perspectief van de gebruiker. Hierin wordt uitgewerkt welke mogelijkheden er zijn om inwoners meer regie te laten hebben op hun mobiliteit. Hoe door training het gebruik van het OV kan worden bevorderd. Welke nieuwe vormen van collectief vervoer mogelijk zijn en welke creatieve oplossingen er mogelijk zijn bij de uitvoering.

Thema 4: Ontmoeting

Mensen maken deel uit van sociale verbanden via clubs of verenigingen waar zij lid van zijn. Gezellig samen dingen doen, sporten of naar familie gaan, zijn voor de inwoners van Raalte belangrijk. Door deel te nemen aan het sociale verkeer, ontmoeten mensen elkaar en hebben ze het gevoel 'erbij te horen'. Daarbij houden we rekening met elkaar en de diversiteit die onze samenleving kenmerkt. Kwetsbare mensen die de verbinding met zichzelf en hun omgeving zijn kwijtgeraakt willen we als gemeente Raalte ondersteunen.

Sociale verbanden

Mensen zijn onderdeel van diverse sociale verbanden. Familie en vrienden, maar ook lidmaatschappen van clubs of verenigingen. Deelname in het sociale verkeer is van belang. Ontmoeting en interactie dragen bij

aan sociale contacten, zelfstandigheid, zingeving en een gevoel van 'erbij te horen'. De gemeente Raalte kenmerkt zich door een verbonden samenleving met een rijk verenigings- en cultureel leven, waar veel vrijwilligers actief zijn. Dit willen we zo houden en vanuit de gemeente ondersteunen waar nodig (zie ook thema 6). Door naar elkaar om te kijken, elkaar te ontmoeten, ontstaan er sterke, sociale onderlinge relaties en een veerkrachtige samenleving. Voor inwoners die in een kwetsbare positie verkeren (bijvoorbeeld eenzame ouderen of geïsoleerde jongeren) en die de verbinding met zichzelf en hun omgeving zijn kwijtgeraakt willen we er als gemeente zijn.

Integratie statushouders

Elke gemeente is verantwoordelijk voor het huisvesten van statushouders. Ieder half jaar krijgen we als gemeente een 'taakstelling': het Rijk bepaalt hoeveel statushouders de gemeente Raalte het komende half jaar moet huisvesten.

Daarnaast zijn we als gemeente op grond van de huidige Wet inburgering verantwoordelijk voor het bieden van maatschappelijke begeleiding aan nieuwkomers in Raalte. Deze maatschappelijke begeleiding is gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid op de leefgebieden huisvesting, financiën, sociaal netwerk, tijdsbesteding, werk en opleiding en maatschappelijke participatie. Vluchtelingenwerk Oost Nederland voert in Raalte de maatschappelijke begeleiding uit.

We vinden het belangrijk dat nieuwkomers zo snel mogelijk de weg kennen in Raalte en mee kunnen doen in onze samenleving. Het hebben van werk, betaald of vrijwillig, is hierin van grote waarde. Daarom bieden we al tijdens de inburgeringscursus werktrajecten aan. Zo organiseren we bijvoorbeeld ontwikkeltrajecten, waar een taalcoach op de werkvloer helpt met het leren van de (vak)taal. En geven we fietscursussen, zodat de eigen mobiliteit wordt vergroot.

Met ingang van 2021 komt er een nieuwe Wet inburgering. Deze wet is erop gericht om statushouders te stimuleren op een zo hoog mogelijk taalniveau in te burgeren en zo snel mogelijk te participeren op de arbeidsmarkt en in de samenleving. De gemeente krijgt in het nieuwe stelsel een regierol. Naast het organiseren van een goed taalaanbod, betekent dit dat we samen met de statushouder bepalen welke route hij moet afleggen om zo snel en goed mogelijk te kunnen integreren en participeren.

Thema 5: Zorg voor elkaar

Om doelen in het leven te bereiken hebben onze inwoners op sommige momenten in hun leven steun nodig. Dat kan informele steun zijn of professionele steun via de gemeente. Steeds vaker wordt in Raalte en in de rest van Nederland de nadruk gelegd op het zoeken van steun in het eigen netwerk van mensen. Omdat dit dichtbij, vertrouwd en laagdrempelig is en steun uit het eigen netwerk mogelijk de noodzaak van professionele steun verkleint of uitstelt. Zorg voor elkaar is een belangrijk thema binnen het sociaal domein in Raalte.

Centrum voor Jeugd en Gezin

Bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Raalte kunnen (aanstande) ouders, opvoeders en jongeren terecht met hun hulp- of adviesvraag over opvoeden, opgroeien en gezondheid. Het CJG biedt ondersteuning dichtbij en op maat. De rol van het CJG Raalte binnen het domein jeugd is groot en wordt steeds belangrijker. Hierbij werken de medewerkers van het CJG nauw samen met de toegang medewerkers van de gemeente, verwijzers en andere vindplaatsen zoals scholen en kinderdagverblijven. Het CJG werkt integraal en er wordt gekeken naar het hele gezin en naar alle bijbehorende leefgebieden.

Het CJG is op dit moment een netwerkorganisatie van verschillende partijen (GGD, MEE, De Kern maatschappelijk werk, de gemeente Raalte en aanvullende expertise). In de aankomende periode worden de onderlinge samenwerkingsafspraken geëvalueerd en herijkt.

De ambitie van de vier gemeenschappelijke partners binnen het CJG is om alle jeugd casuïstiek binnen het CJG op te starten. Het CJG is dé lokale toegang tot jeugdhulp en dienstverlening. Daarnaast is het onze ambitie om de organisatie verder te professionaliseren en het innoverend vermogen verder te ontwikkelen.

Specialistische ondersteuning

Hebben onze inwoners ondersteuning nodig die niet te organiseren is met de hulp van de mensen om hen heen of met voorliggende voorzieningen? Dan zijn we als gemeente verantwoordelijk voor het bieden van specialistische ondersteuning. Ruim 16% van onze inwoners doet hier een beroep op en ontvangt een vorm van specialistische ondersteuning (landelijk ligt dat percentage op bijna 19%).

Afhankelijk van de leeftijd van de inwoner doen we dit op basis van de Jeugdwet of de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De vorm van deze ondersteuning is afhankelijk van de situatie van de inwoner. Zo bieden we bijvoorbeeld begeleiding, dagbesteding, of 24-uurs begeleiding met verblijf. We doen hierbij wat nodig is om de best passende oplossing te realiseren; ook als er iets nodig is dat buiten ons reguliere aanbod valt.

Uitgangspunt is dat we de ondersteuning zo goed mogelijk op elkaar te laten aansluiten wanneer inwoners meerdere vormen van ondersteuning nodig hebben. Voor inwoners van Raalte is duidelijk wie hun aanspreekpunt is (of aanspreekpunten zijn) waardoor er overzicht blijft.

We vragen van aanbieders van specialistische ondersteuning om zo veel mogelijk dichtbij en op maat zorg te leveren en tijdig op- en af te schalen en daarin samen te werken met de voorliggende voorziening in onze gemeente.

Ondersteuning en waardering van mantelzorgers

De druk op mantelzorgers neemt toe. Uit onderzoek blijkt dat er op dit moment nog 15 tot 20 potentiële mantelzorgers beschikbaar zijn per zorgvrager. In 2040 zijn dit er naar verwachting nog slechts 5 tot 10.

Mantelzorgers overkomt de zorg voor iemand anders; het is niet altijd een bewuste keuze. Hierdoor beschouwen veel mensen het als 'gewoon', terwijl het dat niet altijd is. Ook in Raalte zien we overbelaste mantelzorgers. Dit ontstaat door te veel of te zwaar (fysiek) werk. Door deze druk of stress kan iemand op

langere termijn uitvallen als mantelzorger, maar ook op zijn/haar werk. Als het te zwaar wordt, ligt er een uitdaging voor de samenleving om te ondersteunen.

Onze ambitie is dat we zoveel mogelijk mantelzorgers goed in beeld hebben. We zorgen voor toegankelijke informatie voor alle mantelzorgers. Tenslotte creëren we in Raalte meer verbinding tussen mantelzorgers en professionals. Dit om de onderlinge verbondenheid te versterken.

Cliëntondersteuning

Cliëntondersteuning is het ondersteunen van inwoners met informatie, advies en algemene hulp. In de jaren 2020 en 2021 zijn we landelijk koploper cliëntondersteuning. Binnen dit project ondersteunt het ministerie van Volksgezondheid Wetenschap en Sport (VWS) de gemeente bij de doorontwikkeling van deze functie. De gemeente Raalte neemt gedurende twee jaar een ambassadeursfunctie op zich om in de eigen regio aandacht te besteden aan cliëntondersteuning. We gaan aan de slag om ons eigen beleid en praktijk op dit thema verder te ontwikkelen, te vernieuwen en te verbeteren.

De ambitie is om activiteiten te ontplooiën waar zowel inwoners als betrokken maatschappelijke partners meedenken over het doorontwikkelingen van de cliëntondersteuning. Binnen Raalte zijn er vier concrete ambities geformuleerd:

1. Meer inzicht in de behoefte aan en aanbod van (onafhankelijke) cliëntondersteuning
2. Meer bekendheid bij burgers en verwijzers aangaande het recht op onafhankelijke cliëntondersteuning;
3. De functie cliëntondersteuning beter vindbaar maken, door de functie om en bij 'de toegang' te organiseren;
4. Meer kwaliteit en deskundigheid van geboden cliëntondersteuning, in het bijzonder ten aanzien van specifieke groepen.

Zorg en Veiligheid

Als gemeente zien wij ook het belang van samenhangende zorg. Hier gaat het om een gezamenlijke aanpak vanuit verschillende organisaties - waaronder onze eigen gemeente - die een gedeelde verantwoordelijkheid voelen en een gezamenlijk belang delen om zo goed mogelijke zorg en/of ondersteuning te bieden aan inwoners die dat nodig hebben.

We zoeken hier nadrukkelijk ook de samenwerking met het veiligheidsdomein. Hierin zijn de politie, het Openbaar Ministerie, Veilig Thuis, het Veiligheidshuis en GGZ aanbieders belangrijke partners. We delen met deze partners de gezamenlijke ambitie om de onderlinge samenwerking te verbeteren en zo goed mogelijke, passende, ondersteuning aan onze inwoners te kunnen aanbieden.

Van belang is ook hier het Bijzonder Zorgteam (BZT) te benoemen. Het BZT vormt het sluitstuk van de keten van zorg en ondersteuning in de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte. Door het BZT wordt bemoeizorg (in geval van zorgwekkende zorgmijders) geleverd in combinatie met een meldpunt voor problematische situaties op het (snij)vlak van wonen, zorg en veiligheid. Het BZT neemt ook deel aan het Zorg- en Veiligheidsoverleg in Raalte, waar onder andere ook de woningcorporatie, Dimence en de politie aan deelnemen.

Bescherming en Opvang

In samenwerking met gemeenten in de regio worden maatschappelijke opvang en beschermd wonen georganiseerd. Bij maatschappelijke opvang worden mensen die dak- of thuisloos zijn of dreigen te worden, ondersteund met een tijdelijke verblijfplek.

Deze opvang biedt ook zorg, begeleiding en praktische hulp. Wanneer hulp aan huis (begeleid wonen) niet voldoende is, wordt beschermd wonen in een instelling of wooninitiatief aangeboden. Hier worden de bewoners intensief ondersteund in de dagelijkse activiteiten. Er wordt gezorgd voor een stabiele omgeving, dagelijkse regelmaat en een zinvolle dagbesteding.

Thema 6: Sterk en betrokken Raalte

De gemeente Raalte kenmerkt zich door een verbonden samenleving met een rijk verenigings- en cultureel leven. In Raalte wordt er naar elkaar omgekeken, zijn vele vrijwilligers actief en helpen de inwoners elkaar waar mogelijk. Dit willen we zo houden en vanuit de gemeente ondersteunen waar nodig. Door naar elkaar om te kijken, elkaar te ontmoeten, ontstaan er sterke, sociale onderlinge relaties en een veerkrachtige samenleving.

Dementie-vriendelijke samenleving:

Goed omgaan met dementie vraagt veel. Allereerst van degene over wie het gaat. Maar ook van anderen: de partner, kinderen, familieleden, vrienden en buren. Dementie is niet alleen een medisch probleem, het is ook een sociaal probleem. Ook in onze gemeente neemt het aantal mensen met dementie de komende jaren naar verwachting fors toe; een ontwikkeling die samenhangt met de vergrijzing. In 2018 woonden in

gemeente Raalte nog 680 inwoners met dementie. Naar verwachting zijn dat in 2030 1.000 inwoners (een stijging van 47%).

Onze ambitie is een dementievriendelijke samenleving waarin het dagelijks leven van mensen met dementie zo goed mogelijk wordt gemaakt en zij zo lang als mogelijk met plezier en kwaliteit van leven zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. De directe omgeving krijgt ondersteuning op maat en is daardoor in staat hun taak beter vol te houden. Deze verder ambities om te komen tot een dementie-vriendelijke samenleving worden nader uitgewerkt in het Raalte Actieplan Zelfstandig Thuis Wonen.

Ontmoeting in de wijk:

In Raalte werken we als gemeente steeds intensiever samen met zowel vrijwilligers als professionals in de verschillende wijken en kernen. We proberen mensen met hun problemen en vragen verder te helpen. De veranderingen in de zorg, welzijn en werk & inkomen vragen om nieuwe antwoorden op vragen van onze inwoners. In Raalte willen we zowel de ondersteuning als de laagdrempelige hulp zo dicht mogelijk bij onze inwoners organiseren: passende ondersteuning dichtbij huis.

In Raalte werken we gebiedsgericht op de terreinen: wonen, welzijn, zorg en werken. Deze manier van werken gaat uit van vraaggericht en integraal werken met betrokkenheid van burgers bij hun woonomgeving. Dit krijgt vorm binnen de (deels) bestaande structuren van: wijkteams, werkgroepen zorg en de bestaande dorpskamers.

In de gemeente Raalte willen we graag ontmoeting in de wijken stimuleren. Dit versterkt het sociale netwerk van onze inwoners. Als gemeenten willen we deze ontmoeting faciliteren en helpen regisseren in het bij elkaar brengen van mensen en partijen binnen en buiten de wijk.

Monitoren van effecten

De voortgang, resultaten en effecten van onze activiteiten en inspanningen monitoren wij op drie niveau's: inhoudelijk aan de hand van bestuurlijke, tactische en operationele indicatoren, financieel via de reguliere P&C cyclus en kwalitatief door middel van cliënttevredenheidsonderzoeken.

In de programmabegroting zijn de bestuurlijke indicatoren opgenomen voor de monitoring in het sociaal domein. Op basis van deze indicatoren wordt in de regelmaat van de P&C cyclus gerapporteerd over de effecten van onze inzet. Daarnaast volgen wij de ontwikkelingen op tactisch en operationeel niveau en sturen op basis daarvan bij waar nodig om onze ambities te realiseren.

Via de reguliere P&C cyclus monitoren we ook de financiële ontwikkelingen. Het streven is de taken in het sociaal domein budgetneutraal uit te voeren. Dat is een stevige uitdaging en daarom is in het transformatieplan financiële grip als specifiek thema vastgesteld. We zien dat er financiële uitdagingen op ons afkomen en dat de financiële ontwikkelingen binnen het sociaal domein erg onvoorspelbaar zijn. Dit vraagt om een goed en voortdurend inzicht in onze financiële situatie en de ontwikkelingen daarbinnen. Juist daarom investeren we hierin extra vanuit het transformatieplan.

Van belang is dat we inhoudelijk en financieel effect sorteren met onze inspanningen, maar minstens zo belangrijk zijn de ervaringen en de tevredenheid van onze inwoners. Daarom wordt de cliënttevredenheid doorlopend gemonitord en op regelmatig basis gedeeld en geëvalueerd, zodat wij onze dienstverlening steeds verder kunnen optimaliseren.